

Z A P I S N I K
sa 39. sjednice Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu
održane 6. juna 2018. godine

Sjednica je počela u 13 sati.

Predsjedavao je Željko Aprcović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi/ce Odbora: Marija Maja Čatović, Danijel Živković, Andrija Nikolić, Radule Novović i Jovanka Laličić.

U skladu sa članom 65 Poslovnika Skupštine Crne Gore, sjednici je prisustvovao poslanik Momčilo Martinović, kao zamjena za poslanika Miloša Nikolića.

Takođe, shodno članu 55 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, sjednici je prisustvovala i poslanica Marta Šćepanović, kao zainteresovana poslanica.

Sjednici su prisustvovali predstavnicima podnosioca Izvještaja o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva za 2017. godinu, Ivica Stanković, Vrhovni državni tužilac i predsjednik Tužilačkog savjeta, Veselin Vučković, zamjenik Vrhovnog državnog tužioca i Milivoje Katnić, Glavni specijalni tužilac.

Rad sjednice pratili su i predstavnici medija.

Za sjednicu je predložen sljedeći:

DNEVNI RED:

1. Izvještaj o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva za 2017. godinu, koji je dostavilo Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore.

Predloženi dnevni red je usvojen jednoglasno. Prije prelaska na rad po utvrđenom dnevnom redu Zapisnik sa 38. sjednice Odbora usvojen je jednoglasno, bez primjedbi.

PRVA TAČKA-Izvještaj o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva za 2017. godinu, koji je dostavilo Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore.

Predsjednik Odbora, poslanik Željko Aprcović, otvarajući raspravu povodom prve tačke dnevnog reda podsjetio je prisutne na odredbu Zakona o Državnom tužilaštvu koja se odnosi na dostavljanje i sadržinu Izvještaja kao i na odredbu Poslovnika Skupštine Crne Gore vezanu za donošenje zaključaka povodom razmatranja izvještaja koje pojedini organi, saglasno zakonu, dostavljaju Skupštini. Nakon toga, dao je riječ Ivici Stankoviću, predstavniku podnosioca Izvještaja o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva za 2017. godinu.

U svom obraćanju, Ivica Stanković, Vrhovni državni tužilac, se osvrnuo na izvršenje zaključaka i preporuka koje je Skupština Crne Gore usvojila povodom Izvještaja o radu za 2016. godinu posebno u dijelu koji se odnosi na kvalitet, efikasnost i ekonomičnost tužilačke istrage i broj potvrđenih optužnica na osnovu

rezultata istrage i rezultata glavnog pretresa prema vrsti optužnog akta. Tim povodom, naglasio je da je u pogledu poštovanja zakonskih rokova za uzimanje predmeta u rad, donošenju odluka po krivičnoj prijavi, okončanju istrage u zakonskom roku i visokom stepenu potvrđenih optužnica i prihvaćenih optužnih predloga u postupku sudske kontrole optužnica i prethodnog ispitivanja optužnih predloga nastavljen trend iz ranijeg perioda. Takođe je ukazao i da se radilo na kontinuiranoj edukaciji tužilačkog kadra i jačanju kapaciteta Tužilačkog savjeta kroz upoznavanje sa evropskim i međunarodnim standardima u pogledu etičkog ponašanja i disciplinske odgovornosti tužilaca i najboljom praksom država članica Savjeta Evrope.

Pored toga, istakao je da je Tužilački savjet nastavio sa unapređivanjem jedinstvenog sistema izbora državnih tužilaca donošenjem novog dvogodišnjeg plana slobodnih tužilačkih mjesta i njegovom primjenom. Kada je riječ o transparentnosti rada Tužilačkog savjeta, VDT Ivica Stanković je saopštio da se kontinuirano radi na informisanju javnosti o radu Tužilačkog savjeta na način propisan Poslovníkom o radu TS. Takođe, istakao je da je unapređen informacioni sistem državnog tužilaštva u cilju olakšavanja procesa prikupljanja podataka. U daljem izlaganju, VDT, Ivica Stanković, se posebno osvrnuo na institucionalno i operativno jačanje kapaciteta državnog tužilaštva i saradnju sa Policijom i drugim organima u izviđaju i istrazi, ističući da je potpisan Sporazum o unapređenju saradnje u oblasti suzbijanja kriminaliteta sa MUP-om, Ministrastvom pravde, Ministrastvom finansija i Vrhovnim sudom sa ciljem uspostavljanja efikasnije saradnje i razmjene informacija.

U odnosu na bilans ostvarenih rezultata VDT je ponovio da je nastavljen trend povećanja broja potvrđenih optužnica u postupku sudske kontrole, koji u 2017. godini iznosi 98,77%. Tim povodom, naglasio je da su u uvodnom dijelu dati statistički podaci o učešću presuda po vrstama u odnosu na ukupan broj donijetih presuda za sva državna tužilaštva, dok su u zaključnom dijelu izvještaja obuhvaćene sve odluke suda prema ukupnom broju optuženja. Vezano za jačanje proaktivnog odnosa državnih tužilaca, VDT je naglasio da se isto ogleda u povećanju broja prijavljenih lica po sopstvenoj inicijativi tužilaštva ali i kroz rad Specijalnog istražnog tima. Pored toga, ukazao je da su primjenom instituta odloženog krivičnog gonjenja, u 2017. godini riješeni predmeti protiv 659 učinilaca i da je po tom osnovu, u humanitarne svrhe, uplaćeno 273.581,00 €, a na ime naknade štete oštećenom 22,146,57 €. Takođe, na osnovu sporazuma o priznanju krivice, presudom nadležnog suda su riješeni predmeti protiv 240 učinilaca krivičnih djela, od čega kod osnovnih i viših državnih tužilaštava 211 sporazuma, a kod Specijalnog državnog tužilaštva 29 sporazuma.

Što se tiče međunarodnih aktivnosti i predmeta sa inostranim elementom, Vrhovni državni tužilac i predsjednik Tužilačkog savjeta je saopštio da je imenovan državni tužilac za vezu sa evropskom jedinicom za pravosudnu saradnju (EUROJUST) i da je potpisan Protokol između Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore i Uprave za kriminal i pomilovanje Ministarstva pravde Republike Francuske kojim je utvrđen model osnivanja francusko-crnogorskog istražnog tima. Takođe je nastavljeno i sa jačanjem kadrovskih kapaciteta državnog tužilaštva donošenjem novih Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji državnih tužilaštava. Pored

toga, tokom 2017. godine je za potrebe rada Sekretarijata Tužilačkog savjeta obezbijeđen poslovni prostor koji je opremljen iz budžeta Državnog tužilaštva i pripremljeno je idejno rešenje za izgradnju poslovne zgrade za potrebe državnih tužilaštava u Podgorici i Tužilačkog savjeta, što je jedan od prioritarnih infrastrukturnih objekata koji je utvrdila Vlada Crne Gore.

Glavni specijalni tužilac, Milivoje Katnić, u svom izlaganju je predstavio rezultate rada Specijalnog državnog tužilaštva u 2017. godini. Tim povodom saopštio je da je u izvještajnom periodu kod Specijalnog državnog tužilaštva u radu bilo ukupno 1299 prijava od čega je 744 riješeno odbačajem, optužnim predlozima, neposrednom optužnicom, naredbom o sprovođenju istrage i ustupanjem, dok je ostalo neriješeno 225 predmeta. Kada je riječ o istragama, Glavni specijalni tužilac je istakao da su u izvještajnom periodu donijete naredbe o sprovođenju istrage u 29 krivičnih predmeta protiv 168 lica i to: protiv 68 učinilaca krivičnih djela organizovanog kriminala; protiv 54 učinioca krivičnih djela visoke korupcije; protiv 24 lica za pranje novca. Za ostala krivična djela donijete su naredbe o sprovođenju istrage protiv 22 lica, i to: protiv 6 lica zbog krivičnog djela - utaja poreza i doprinosa i protiv 16 lica zbog krivičnog djela - neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga. Uz neriješene istrage iz ranijeg perioda istakao je da je ukupno u radu bilo istraga protiv 274 lica. Pored toga, dodao je da su nakon završenih istraga optužnice podignute protiv 107 lica, dok je postupak obustavljen protiv 4 lica a protiv jednog lica istraga je ustupljena drugom tužilaštvu i da je na kraju izvještajnog perioda ostalo neriješenih istraga protiv 162 lica.

U daljem izlaganju, Milivoje Katnić je istakao da je Specijalno tužilaštvo u 2017. godni u 20 predmeta podiglo optužne akte i to 15 optužnica i 5 optužnih predloga protiv 117 izvršilaca krivičnih djela, od čega je protiv 107 lica podignuta optužnica poslije sprovedene istrage, protiv 1 lica neposredna optužnica, a protiv 9 lica je podniet optužni predlog. Uz neriješeno 61 optuženje iz ranijeg perioda u izvještajnom periodu kod suda je bilo optuženja protiv ukupno 178 lica. Kada su u pitanju finansijske istrage, glavni specijalni tužilac je naglasio da su u izvještajnom periodu pokrenute finansijske istrage u 19 predmeta protiv 116 fizičkih i 4 pravna lica, a da je iz prethodnog perioda vođena finansijska istraga u još dva predmeta, protiv 79 fizičkih lica. Radi očuvanja imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću i radi mogućeg naknadnog oduzimanje te imovinske koristi, Višem sudu u Podgorici, u 8 predmeta, podniet je predlog za određivanje privremene mjere obezbjeđenja zabrane raspolaganja i korišćenja nepokretnosti, kao i za privremeno oduzimanje pokretne imovine.

Što se tiče provjere indicija i osnova sumnje, Milivoje Katnić je ukazao da je Specijalno državno tužilaštvo u 2017. godini u radu imalo 666 predmeta u kojima su specijalni tužioci pokretali izviđaj radi provjera indicija i osnova sumnje o eventualnom postojanju krivičnog djela iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva i utvrđivanja identiteta učinilaca. To su radili po sopstvenoj ili inicijativi oštećenih građana, po inicijativi drugih zainteresovanih pravnih ili fizičkih lica, kao i po anonimnim prijavama. Postupak je okončan u 307 predmeta, nakon što su specijalni tužioci u izviđaju preduzeli radnje dokazivanja u cilju provjera sumnji i indicija. Na kraju izvještajnog perioda ostalo je u provjerama 357 predmeta.

U daljem izlaganju glavni specijalni tužilac se osvrnuo na aktuelne predmete koji se tiču visoke korupcije i organizovanog kriminala i to: na krivični predmet „Kavački klan“ gdje je podignuta optužnica protiv 15 lica za krivična djela: stvaranje kriminalne organizacije, iznuda, izazivanje opšte opasnosti, nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija, davanje mita, zelenašenje i omogućavanje uživanja opojnih droga, koja je potvrđena od strane suda u 2017. godini. Pored toga, u predmetu za ubistvo oštećenog Đurić Dalibora u ZIKS-u, glavni specijalni tužilac je saopštio da je optužnica podignuta protiv dva lica za krivična djela stvaranje kriminalne organizacije, teško ubistvo i neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga. Takođe je ukazao i da je u 2017. godini donijeta pravosnažna presuda protiv jednog lica koje je bilo borac u terorističkoj organizaciji ISIL. U odnosu na optuženog Pavićević Žarka iz Opštine Bar, saopštio je da je donijeta osuđujuća presuda. Povodom ubistva Borete Đorđa i Zečević Dragana u Budvi, Milivoje Katnić je naglasio da je optužnica podignuta protiv pet lica za krivična djela stvaranje kriminalne organizacije, teško ubistvo i nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija.

Kada je u pitanju pokušaj ubistva Zeković Radonje, podmetanjem eksplozivne naprave ispod vozila, glavni specijalni tužilac je naglasio da su istražni organi u saradnji sa tužilaštvom na vrijeme uspjeli da prate izvršioce ovog krivičnog djela i iste spriječe u izvršenju krivičnog djela i pribave potrebne dokaze. U vezi sa tim, podignuta je optužnica protiv šest lica i to za krivično djelo stvaranje kriminalne organizacije, teško ubistvo u pokušaju i nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija. Što se tiče optuženog Milovanović Dragoljuba, saopštio je da je donijeta presuda protiv jednog fizičkog i jednog pravnog lica zbog krivičnog djela zloupotreba službenog položaja izvršena na organizovan način, gdje je zaključen sporazum o priznanju krivice, koji je prihvaćen od strane suda, i vraćena imovinska korist od preko dva miliona eura. U 2017. godini protiv jednog lica podignuta je i potvrđena optužnica za krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva. Što se tiče krivičnog djela utaja poreza i doprinosa, Milivoje Katnić je saopštio da je isto u povećanju i da je u 2017. godini pokrenuta istraga protiv 17 fizičkih i 10 rezidentnih pravnih lica i da je proširena na 52 fizička i 44 rezidentna pravna lica, gdje je šteta u iznosu oko četiri miliona eura. Kada je u pitanju predmet protiv bivšeg gradonačelnika Opštine Podgorica, saopštio je da je u 2017. godini pokrenuta istraga a optužnica potvrđena u 2018. godini i da je glavni pretres u toku.

Učestvujući u raspravi, poslanik Radule Novović se osvrnuo na zaključak vezan za jačanje kapaciteta Tužilačkog savjeta i strateško planiranje budžeta, postavljajući pitanje šta je do sada postignuto u tom dijelu i kakvi su dalji planovi, da li ima prostora za unapređenje kao i da li su u državnom tužilaštvu zadovoljni timom. Pored toga, postavio je pitanje vezano za transparentnost državnog tužilaštva.

Poslanica Jovanka Laličić, u svojoj riječi, dala je komentar u odnosu na podnešeni izvještaj smatrajući da je osvrt na zaključke Skupštine Crne Gore dobra praksa koja je korisna za praćenje njihove realizacije. Pored toga, istakla je da su pokazatelji dobrog rada vidljivi kroz broj potvrđenih optužnica, osuđujućih presuda i broj optužnih predloga koji nijesu vraćeni na doradu. Kada su u pitanju podaci koji se odnose na opšti kriminalitet, smatra zabrinjavajućim porast izvršilaca teških krivičnih

djela kao i porast maloljetnih izvršilaca krivičnih djela. Što se tiče saradnje sa ostalim državnim institucijama, poslanica Laličić je postavila pitanje da li su u tužilaštvu zadovoljni stepenom ostvarene saradnje. Takođe se osvrnula i na pitanje prostornih kapaciteta tužilaštva tražeći informaciju u kom roku će isto biti riješeno.

Poslanik Danijel Živković osvrnuo se na primjenu instituta sporazuma o priznanju krivice, postavljajući pitanje da li u Specijalnom tužilaštvu isti smatraju kao dobar način za efikasnije vođenje krivičnog postupka ili kao moguću prepreku ako je optuženo više lica, kao i da li postoji potreba za normativnim jačanjem ovog instituta.

Poslanik Andrija Nikolić, u svom obraćanju, postavio je pitanje predstavnicima državnog tužilaštva da li su zadovoljni kvalitetom izvedenih materijalnih dokaza u postupku koji se vodi pred Višim sudom u Podgorici za krivično djelo pokušaj terorizma i stvaranje kriminalne organizacije na dan parlamentarnih izbora, te da li isti upućuju na neminovno utvrđivanje materijalne istine i samim tim osuđujuću presudu.

Učestvujući u raspravi poslanica Marta Šćepanović je zatražila komentar u dijelu koji se odnosi na podatke o broju potvrđenih optužnica u postupku sudske kontrole, s jedne strane, i broj oslobađajućih presuda, s druge strane, i uticaj na troškove postupka. Pored toga, osvrnula se i na primjenu važećih zakona u oblasti borbe protiv učinilaca najtežih krivičnih djela, postavljajući pitanje koje zakonske norme je potrebno unaprijediti kako bi se postigao što efikasniji rad tužilačke organizacije. Takođe, poslanica Šćepanović je zatražila komentar vezano za ugrožavanje lične i profesionalne sigurnosti tužilaca i sudija, smatrajući da se ovom društvenom problemu treba posvetiti veća pažnja uz adekvatne zakonske mjere.

Poslanica Marija Čatović je postavila pitanje predstavnicima tužilaštva da li smatraju da, pored tješnje saradnje svih organa vlasti, postoji dovoljno kvalitetnih tehničkih sredstava i ljudskih kapaciteta za brzo i efikasno otkrivanje svih krivičnih djela.

Odgovarajući na pitanje u pogledu transparentnosti rada državnog tužilaštva, Vrhovni državni tužilac Ivica Stanković je saopštio da je u izvještajnom periodu nastavljeno sa primjenom Strategije za odnose sa javnostima za period 2015-2018 i da su nastavljene obuke za odnose s javnostima koje su pohađali svi tužioci portparoli, ali i drugi državni tužioci. VDT je dalje naglasio da su u Državnom tužilaštvu tokom 2017. godine organizovani Dani otvorenih vrata, gdje su prostorije Državnog tužilaštva u Podgorici posjetili dekan i studenti Pravnog fakulteta Univerziteta Crne Gore u Podgorici. Pored toga, Ivica Stanković je istakao da se pristupilo i izradi Biltena Državnog tužilaštva koji je predstavljen tokom Dana državnih tužilaca Crne Gore. Što se tiče saradnje sa ostalim državnim organima, VDT je saopštio da tužilački koncept istrage zahtjeva veću aktivnost tužilaca, s tim da veliku podršku u otkrivanju učinilaca krivičnih djela pruža Uprava policije. U vezi sa tim, ukazao je da se saradnja između institucija mora kontinuirano sprovoditi.

Kada je u pitanju jačanje kadrovskih kapaciteta i planiranje budžeta, Veselin Vučković, zamjenik Vrhovnog državnog tužioca, je dodatno pojasnio da su u okviru projekta Savjeta Evrope i Evropske Unije „Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan“, koji obuhvata Ministarstvo pravde, sudstvo i Državno tužilaštvo, u Sekretarijatu Tužilačkog savjeta sprovedene aktivnosti koje su se naročito odnosile na pitanje planiranja budžeta i da su vršene obuke kadra zaduženog za ovu oblast.

Pored toga, naglasio je da je u okviru navedenog projekta posebna pažnja bila usmjerena na pitanje etike i disciplinske odgovornosti i osnaživanju dostojanstva i ugleda državnih tužilaca, što je rezultiralo pripremom novog Etičkog kodeksa državnih tužilaca. Povodom ocjena o stanju kriminaliteta, Veselin Vučković je saopštio da je porast predmeta za teška i najteža krivična djela upravo rezultat ojačanih kapaciteta Specijalnog državnog tužilaštva i njegove proaktivnosti. Takođe je istakao da u odnosu na porast maloljetnih izvršilaca krivičnih djela Državno tužilaštvo radi na jačanju kapaciteta Stručne službe za rad sa ovim licima i analizama fenomenologije ovih izvršilaca kako bi se radilo na prevenciji. Što se tiče primjene KZ-a i norme iz člana 396a, saopštio je da usvojeno rešenje pruža znatno uži oblik zaštite nosilaca javnih funkcija od predloga radne grupe koja se time bavila.

Predsjednik Odbora, Željko Aprcović, u svom obraćanju, osvrnuo se na oblast finansijskih istraga i oduzimanje imovine stečene krivičnim djelom, postavljajući pitanje da li u državnom tužilaštvu postoje ograničenja u kvalitetu finansijskih istraga i da li postoje kapaciteti u okviru državno-tužilačke organizacije koji bi doprinjeli efikasnijem rješavanju ovih predmeta. Pored toga, poslanik Aprcović se osvrnuo i na institut sporazuma o priznanju krivice, postavljajući pitanje kada će biti završena analiza primjene ovog instituta po svim tužilaštvima. U daljem obraćanju predsjednik Odbora je zatražio komentar od strane Specijalnog državnog tužioca povodom aktuelnih pritisaka u predmetima za najteža krivična djela i na koji način bi Parlament mogao dati doprinos u cilju efikasnije zaštite državnih tužilaca. Takođe se osvrnuo i na podatak o visokom broju nepoznatih izvršilaca najtežih krivičnih djela postavljajući pitanje koje aktivnosti će se preduzeti u tom dijelu. Na kraju, predsjednik Odbora je zatražio informaciju od strane Specijalnog tužioca vezano za predmete koji se odnose na izvršenje najtežih krivičnih djela, kao što su napadi na novinare i obračuni kriminalnih grupa, u smislu otkrivanja izvršilaca.

Milivoje Katnić, Glavni specijalni tužilac, u odgovoru na postavljena pitanja i komentare osvrnuo se na institut sporazuma o priznanju krivice smatrajući da je isti u skladu sa članom 6 Evropske konvencije o zaštiti osnovnih ljudskih prava i sloboda i da ne narušava načela dokaznog postupka u evropsko - kontinentalnom pravu. Tim povodom, istakao je da je cilj ovog instituta racionalizacija postupka, ukoliko postoje dokazi protiv optuženog, i da se primjena istog u praksi pokazala opravdanom. Kada su u pitanju zakonska rešenja koja se odnose na zaštitu lica koja se bave pravosudnim funkcijama, Glavni specijalni tužilac je saopštio da je uporedna praksa, naročito u Italiji, pokazala da se zakoni moraju mijenjati kako bi se omogućio efikasniji rad državnih organa u borbi protiv najtežih krivičnih djela. U vezi sa tim, ukazao je da su odlukom Ustavnog suda Crne Gore izgubili mogućnost primjene određenog broja mjera tajnog nadzora koje su služile prilikom prikupljanja dokaza. Glavni specijalni tužilac je takođe sugerisao da odgovor države protiv učinilaca najtežih krivičnih djela mora biti hitan, efikasan i veoma radikalan, što se može postići kroz povećanje kazni zatvora. Što se tiče kvaliteta materijalnih dokaza, Glavni specijalni tužilac je istakao da je uvjeren da su svi dokazi koje u sudskim postupcima obezbijedi Specijalno tužilaštvo dovoljno čvrsti da se donese osuđujuća presuda.

Kada je riječ o finansijskim istragama, Milivoje Katnić se osvrnuo na zakonsku odredbu o proširenom oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom

djelatnošću, sugerišući da je period u kome se postupak pred sudom može pokrenuti u roku od godinu dana od pravosnažnosti presude kratak, što bi trebalo izmijeniti. Tim povodom, istakao je da postoji razlika u načinu djelovanja kada je u pitanju institut proširenog oduzimanja imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću i oduzimanje imovinske koristi stečene krivičnim djelom. Takođe je naglasio da je potrebno jačati kadrovske kapacitete istražnog tima u ovoj oblasti u smislu povećanja broja izvršilaca. Povodom krivičnih djela koja su u fazi istrage i izviđaja, Glavni specijalni tužilac je saopštio da su u aktuelnom predmetu vezanom za obračun kriminalnih grupa otkrili direktnog izvršioca i saizvršioca i da su u krivično pravnom smislu pribavili dokaze protiv svih tih lica.

Zaključujući raspravu, predsjednik Odbora je podsjetio članove Odbora da će na narednoj sjednici Odbora Plenumu biti upućen Predlog zaključaka povodom Izvještaja o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva za 2017. godinu.

Sjednica je završena u 14 sati i 30 minuta.

Zapisnik sačinila:

Sekretarka Odbora
Slavica Mirković

Predsjednik Odbora
Željko Aprcović